

Store tarmvridrøn 2

Et træ i Vemmetofte er Danmarks tredjestørste

Af Jens Peter Skovsgaard

Danmarks tredjestørste tarmvridrøn står i Vemmetofte på Østsjælland. Det spektakulære træ har to stammer med en diameter på henholdsvis 49 og 53 cm i brysthøjde, højden er 17 m. Træets alder og oprindelse er ukendt.

I sommeren 2015 blev det klart, at Danmarks tredjestørste tarmvridrøn findes i haven ved Vemmetofte præstebolig. Ejendommen tilhører Vemmetofte Kloster, men haven er privat og uden offentlig adgang.

Det er formodentlig derfor, at Vemmetoftes store tarmvridrøn ikke er blevet kendt.

Vemmetoftes tarmvridrøn

Vemmetoftes tarmvridrøn er et fritvoksende, spektakulært og rigt blomstrende træ (figur 1), som har været – og stadig er – til glæde for generationer af beboere og gæster i præsteboligen. Træets alder og oprindelse er ukendt, men det er formodentlig plantet på stedet og stammer måske fra den nærliggende population i Ulvshale Skov på Møn.

Vemmetoftes tarmvridrøn er en dyb tvege, som forgrener sig i to stammer lidt under brysthøjde (1,30 m over jordniveau). Træet hælder mod sydvest.

Den ene stamme har en diameter i brysthøjde (dbh) på 49,5 cm, den

anden er 53,5 cm (målt den 5. juni 2015). Træets grundflade (stammernes samlede tværsnitsareal i brysthøjde) svarer til en stammediameter på 72,9 cm, hvis træet havde været enstammet.

Højden på træet er 17,1 m. Den gennemsnitlige kroneradius er 7,7 m. Det svarer ret nøje til kroneradius for et enstammet, fritvoksende træ med en stammediameter som den hypotetiske dbh for tarmvridrønnen i Vemmetofte.

Den danske superliga

Den danske superliga for fritvoksende tarmvridrøn inkluderer nu tre træer. Danmarks største, som også er verdens tykkeste, findes i Moesgård Park syd for Århus (dbh = 148 cm, højde = 24 m; Skovsgaard & Graversgaard 2013).

Figur 1. Danmarks tredjestørste tarmvridrøn i haven ved Vemmetofte præstebolig, her fotograferet i fuldt flor den 5. juni 2015.

Figur 2. Træet i Vemmetofte er en dyb tvege med to stammer (dbh = 49 cm og 53 cm).

Den næststørste står i Forstbotanisk Have ved Charlottenlund (dbh = 82 cm, højde = 21,7 m). Nummer fire er formodentlig et træ på Vestre Kirkegård i København (dbh = 29,4 cm, højde = 11,9 m, målt 10. juni 2015).

Superligaen for tarmvridrøn i skoven inkluderer træer af mere beskeden størrelse. De største skovtræer er under 40 cm tykke, men op til 20 m høje (Graversgaard & Skovsgaard 2013, Skovsgaard 2013). Det vil tage en rum tid, inden de når op i samme klasse som de største fritvoksende.

Vi er naturligvis fortsat interesseret i oplysninger om 'ukendte' tarmvridrøn i Danmark (e-mail: jps@slu.se). Både fritvoksende træer og træer i skoven kan bidrage til at klargøre, hvor tarmvridrønnen trives bedst, og hvordan den udvikler sig under forskellige forhold.

Tak

Tak til journalist Vibeke Lahrmann, Vemmetofte præstebolig, som gjorde mig opmærksom på den store tarmvridrøn i hendes have. Tak til skovrider Leif Jørgen

Madsen, Vemmetofte Kloster, for oplysninger om træet og haven.

Litteratur

Graversgaard, H.C. & J.P. Skovsgaard 2013: Tarmvridrøn i Ulvshale Skov på Møn: smuk, sjælden og dansk, men ignoreret. *Skoven* 45 (1): 22-25.

Skovsgaard, J.P. 2013: Røn på Bornholm: en genetisk smeltedigel for tarmvridrøn, klipperøn, seljerøn, finsk røn og almindelig røn. *Skoven* 45 (6-7): 296-299.
Skovsgaard, J.P. & H.C. Graversgaard 2013: Store tarmvridrøn. Verdens tykkeste tarmvridrøn står i Danmark. *Skoven* 45 (10): 452-455.

Lad os jævne vejen for Dem

Levering og udlægning af grus, sten og andre vejmaterialer direkte fra lastbil med patentanmeldt vejafrettermaskine.

- * Vi udlægger sorterede materialer i lag, 1-20 cm i profil.
- * Vi jævner veje, hvis overflade er grus, i profil.
- * Vi kan begrænse udlægningen til sporene.
- * Vi udlægger Deres egne materialer eller leverer materialer.
- * Udlægningen kræver ikke mandskab ud over føreren af lastbilen – så arbejdet kan klares uden Deres medvirken.
- * Med metoden opnås en fin jævn vej – hurtigt og billigt.
- * Tilbud uden forbindende.
- * Vi kommer over hele landet.

Hyllede Vognmandsforretning

Svend Petersen - Mobil 2125 5522
Niels Petersen - Mobil 2264 5522
Møllevvej 88, Hyllede - 4683 Rønnede
Telefon 5672 5077

Vi sender de bedste ønsker om en glædelig jul og et lykkebringende nytår.
Vi takker samtidig for det gode samarbejde i det forløbne år.

Rodsymmetri ▲ Stabilitet ▲ Vækst

Jiffyplanter

HUSK

det er i december du får de bedste priser på ordreproducerede store solide eller små billige dækrodsplanter til sæson 2016-17!

Skovfoged Peter Benfeldt
Tlf. 2240 3321 · benfeldt@jiffyplanter.dk
www.jiffyplanter.dk

www.SKOVPLANTER.dk

Vi leverer millioner af planter direkte til vore kunder hver sæson
- og vi har produceret planter i over 30 år ... ..Gæt hvorfor

- Planter til skov, læhegn og juletræer
- Grenknusning, stub- og rodfræsning
- Boring af plantehuller, rillepløjning m.m.
- Maskinplantning i skov og på mark
- Natur- og landskabsprojekter

AARESTRUP PLANTESKOLE – Aarestrupvej 162 – 7470 Karup
Tlf. 86 66 17 90 - mail@skovplanter.dk